

Aydin

İKİNCİ YIL
No : 564
PAZAR
25
Haziran 1939

İdare yeri
Aydın
C. H. P.
Basımevi

Sayı : 100 Para

PAZARTESİDEN BAŞKA HER GÜN ÇIKAR SIYASI HALK GAZETESİ

Sayı : 100 Para

İki ziyaretin akisleri

A. Ş. ESMEK

Son hafta içinde Ankarayı iki mümtaz misafir şereflendir miştir. Müttefik Romanyanın hariciye vekili B. Gafenko ile kardeş Mısırın hariciye vekili Abdülfettah Yahya paşa. Her iki muhterem misafir de 'gör-müşlerdir ki haklarında gösterilen candan kabul bu nevi resmi ziyaretlerde gösterilmesi mutad olan protokollerin hududunu aşmış, iki hariciye vekilinin temsil ettikleri milletlerle Türkler arasındaki dostluk namına samimi tezahür mahiyetini almıştır. Bu tezahür bütün sulh perver memleketler de müsait akisler uyandırmıştır. Çünkü her iki ziyaret de ancak yakın şarkta sulhun istikrarına ve sağlanmasına yardım edebilir. Türkiye, bir taraftan Sâdâbat paktı ve ananevi dostluk münasebetleriyle cenupta büyük bir milletler kütlesine bağlıdır. Diğer tarafta balkan pak-tiyle balkan milletlerine bağlanmıştır. Türkiye de bu iki grup arasında bir bağ vaziyetindedir. Aşağı bakınca arap ve iranlı kardeşlerimizle sevişiriz. Yukarı bakınca balkanlı dostlarımızla anlaşırız. B. Gafenko ve Abdül-fettah Yahya paşanın ziyaretleri böyle görüşme, anlaşma ve se-vişme için iki vesile teşkil etti. Ve bütün barış seven memle-ketler de bu ziyaretleri böyle kabul etmiştir.

Yalnız otoriter devlet matbu- atı garip ve garip olduğu ka- dar da gülünç istisna teşkil etmektedir. Bu gazeteler bil- hassa Gafenkunun Ankara zi- yaretini Romanyaya hücum için bir vesile addetmişlerdir. Alman gazetelerini hiddetlendiren mesele, ziyareten ziyade görüş melerin samimi atmosfer içinde yapılması ve balkan paktının canlı olduğunun bu vesile ile tebarüz etmesidir. Alman matbuatı balkan paktının za- yıfladığına kendilerini inandır- mışlardır. Ve bunu okuyucuları üzerine de telkin etmektedirler. Alman matbuatının bir kaç haf- ta evvelki yazılarına bakılacak olursa, Gafenkunun ziyareti bal- kan paktının zâfını tebarüz ettirecekti. İstanbuldan gazete- sine söz de "haber," yollayan bir zavallı alman muhabiri şö- yle yazıyordu:

— Türkler paktın zayıfladığı- na bir türlü inanamıyorlar. He- le bir defa Gafenko gelsin de görürler!

Gafenko geldi. Buradan Ati- naya gitti. Bu temasların ne derece samimi bir hava içinde yapıldığı meydandadır. Bu man- zara karşısında alman gazete- lerinin yazıları hayal sukutunun ifadesi olarak alınabilir.

Sonu 3 üncü sayfada

Hataylılar sevinç içinde

Antakya 24 — Hatay anlaş- masının imzası büyük bir sürat- le Hatayın her tarafına yayılmış ve emsalsiz tezahürata vesile olmuştur. Halk tarifi imkânsız bir neşe içindedir. Büyüklerimiz müteaddit şükran ve tazim telgrafları çekilmiştir. Halk şimdiden kurtuluş bayramına hazırlanmaktadır.

Hatayın Anayurda ilhakı münase- betiyle büyüklerimize çekilen tebrik telgrafları

Millî Şef İsmet İnönü

Cumhur Reisi

Yalova

Hatayın ana vatana kati surette ilhakını müjdeleyen ha- berler bütün millî savaş esnasında vatan topraklarının her zerresi için kanlarını dökmekten, canlarını vermekten zevk alan vilâyetimiz halkının büyük kurtarıcılarına karşı besle- dikleri sarsılmaz minnet ve şükran duygularını bir kere daha arza vesile vermiş bulunuyor.

Vilâyetin kahraman halkı bu gün her yerde bayram yap- maktaki ve büyük cumhur reisimiz millî sefiniz İnönü adı yüreklerinin temiz duygularla dolu derinliklerinden gelen minnettarlık ve temiz seslerle muhitimizin saf havasını çün- latmaktadır. Bu ulvi manzarayı bu kutsî duyguları şahsî tebrik, şükran ve tazimlerle yüksek huzurunuzda arzotmek- le çok bahtiyarım.

Aydın valisi ve C.H.P. Başkanı S. Çitak
Sayın Abdülhalik Renda
Büyük millet meclisi reisi

Ankara

Misakı millî hududumuz çevresine dahil olan Hatayın Ana yurda kati olarak geçmesinden dolayı vilâyet halkının duydukları minnet ve şükranları büyük meclise sayın başka- nının şahsiyetlerinde arzotmekle şeref duyuyorum.

Aydın valisi ve C. H. P. Başkanı S. Çitak
Dr. Refik Saydam

Yüce Başvekil

Ankara

Milletin her zaman minnet ve tazim duygularıyla anmak- ta olduğu Doktor. Refik Saydam adı Hatayın ana vatana ilhakı üzerine kahraman Aydınlıların temiz duygulu yürek- lerinin ta derinliklerinden kopup gelen kutsî ve tazimkâr sesleriyle kışkırlanmaktadır.

Yüce Başvekilimizin ve onun kıymetli arkadaşlarının aziz milletimize karşı başarmış oldukları büyük işlerin ebedî minnettarlıklarını taşıyan vilâyetimiz halkının yürekten teb- rik ve tazimlerini şahsî duygularıyla beraber arzotmekle brhtiyarım.

Aydın Valisi ve C. H. P. Başkanı S. Çitak
Mareşal Fevzi Çakmak
Genelkurmay Başkanı

Ankara

Türk Hatayın ana yurda kati olarak ilhakını temin eden millî istiklâl ve cumhuriyetin ve dünya sülhunun en büyük koruyucusu kahraman ordumuza ünlü komutan subay ve erlerine Aydınlıların minnet ve bağlılıklarını derin saygıla- rıyla arzuyorum.

Aydın valisi ve C.H.P. Başkanı S. Çitak
Sayın Şükrü Saraçoğlu
Hariciye vekilimiz

Ankara

Cumhuriyet hükümetini bütün dünyada en yüksek şere- fle temsilini ve en ileri millerler safında yer almasını temin eden hariciyemizin Türk hatayın ana yurda ilhakı hususun- da elde ettiği büyük ve parlak başarıdan dolayı vilâyet halkının en derin minnet ve şükranlarını tebriklerimle be- ra- ber arzotmekle çoğ bahtiyarım.

Aydın valisi ve C. H. P. Başkanı S. Çitak
Dr. Fikri Tuzer
C. H. P. Genel sekreteri

Ankara

Hatayın ana yurda ilhakı dolayısıyla bütün Aydınlıların duydukları sevinç ve saadet hislerini partimiz büyüklerine sarsılmaz bağlılıklarımızla arzuyorum.

Aydın valisi ve C.H.P. Başkanı S. Çitak

Türk-Fransız deklâras- yonu Pariste imzalandı

İmzadan sonra B. Bonne bir nutuk irad ederek anlaşmanın ehemiyeti tebarüz ettirdi

Paris 24 — Dün saat 18,30 da hariciye nezaretinde Türk, Fransız deklârasyonu hariciye nazırı B. Bonne ile Türkiye bü-

yük elçisi Suat Davas tarafın- dan imzalanmıştır.

İmza merasiminden sonra B. Bonne bir nutuk söyleyerek, Türk Fransız karşılıklı anlaşmanın 12 mayısta imzalanan Türk İngi- liz deklârasyonunun aynı olduğu tebarüz ettirdikten sonra İngi- lere ile Türkiyeyi birbirine bağ- layan eklerasyon gibi bu anlaş- mada iki hükümeti müvazi bir hale getirmiştir demiş ve anlaş- manın hiç kimseye müteveccib olmadığını bilhassa kaeydet- miştir.

Afyon mübayaası- na devam ediliyor

Ziraat bankasınınca 15 Hazi- randa başlanmış olan Afyon mübayaasına devam edilmek- tedir.

Afyon müstahsillerinin mallarını satmak için Ziraat bankasına müvacaetları gün geçtikçe art- maktadır.

Bankanın mübayaası fiyatları iyidir.

Halkevi Amplifikatör tesisati için yeni mal- zeme getirildi

Halkevi Amplifikatör tesisati için kitapsaray ve yayın şubesi tarafından yeni malzeme getir- dilmiştir.

Bundan sonra Halkevi tem- silleri hoparlörlerle neşredilece- ği gibi bina dahiline de hopar- lör konulacaktır.

Dünkü Atletizm müsabakaları Aydın Ekibinin tam muvaffakiyetile bitti

Dört bölge arası atletizm mü- sabakaları dün şehrimizde me- rasimle başladı.

Bu müsabakalara maalesef dün ancak Muğla bölgesinin atletleri iştirak etti.

Denizli ve İsparta bölgesin- den ve sporu ne de bir haber geldi. Binaenaleyh müsabakalar bilmeceburie Muğla ve Aydın ekipleri arasında yapıldı.

Müsabakalardan evel halkevi bandosu tarafından istiklâl mar- şı çalındı ve bunu müteakip her iki bölgenin atletleri saha- yı şereflendiren vali ve beden terbiyesi bölge başkanımız B. Sabri Çitağın önünde bir geçit resmi yapılar.

Evvelâ yüz metre düz sürat koşusu yapıldı. Bu koşuya iki bölgeden ikişer koşucu iştirak etmişti.

Netice de Aydın'dan İbrahim

Valimiz Tetkik gezilerine Başladı

Vali ve parti başkanımız bay Sabri Çitağın bu gün beraber- lerinde sular idaresi müdürü, Nafia müdürü, sıtma mücadele reisi ve vilâyet jandarma ku- mandanı olduğu halde vilâyetin şark hududuna kadar giderek sulama işleri üzerinde tetkikat yapacakları öğrenilmiştir.

Bay Naşit Hakkı Uluğ geliyor

C. H. P. Halkevleri müfettiş- lerinden Bay Naşit Hakkı Ulu- ğun bu gün otaray ile İzmirden şehrimize geleceği öğrenilmiştir. Bay Naşit Uluğ Aydın ve vilâyetimizdeki diğer halkevle- rini teftiş edecektir.

Amelî

Atıcılık kursları Büyük alâka ile devam ediyor

Halkevimiz spor şubesi tara- fından açılan atıcılık kursunun nazari derslerinin bittiğini, kır- larda atış talimlerine başlana- cağını yazmıştık. Atıcılık talim- leri cumartesi ve pazar günle- ri pınar başı civarında yapılmaktadır. Bu talimler çok alâka ve rağbet görmektedir.

Barbaros birinci, Muğladan A- car kutlu ikinci, Muğladan Se- zai üçüncü ve Aydın'dan Fatih dördüncü geldiler.

İbrahim bu mesafeyi 11,9 sani- yede koşmuştur. Halbuki aynı koşucu bu masafeyi pek çok defalar 11,5 saniyede kosmuş- tur.

İkinci müsabaka; tek adım. Bunada her iki ekibten ikişer kişi girmişti. Neticede Aydın- dan İbrahim barbaros 6,31 metre atlayarak birinci Muğ- ladan Sezai 5,61 atlayarak ikinci ve yine Muğladan Acar 5,06 atlayarak üçüncü oldular. Aydın'dan Hasan Favullu atla- dığı için derece alamadı.

Üçüncü müsabaka: 1500 met- re mukavemet. Bu müsabakaya dört atlet girdi ve birincilik Aydın'dan Tahsinde ikincilik yine Aydın'dan Hasanda kaldı.

Sonu 3 üncü sayfada

Bu sene yakacak buhranı olmayacak !

Hükümet şimdiden bazı tetbirler almaktadır

Hariçten yurdumuza gelecek 55 bin ton kömürün gümrük resmi indiriliyor

Bu sene yabancı memleketlerden Türkiye'ye ithal edilecek 55 bin ton kok kömürünün gümrük resminin indirilmesine lüzum görülmüş ve bu maksatla bir kanun lâyihası hazırlanmıştır. Hükümeti böyle bir karar almağa sevkedilen temel, geçen sene kömür tedariki hususunda halkın uğradığı müşküllerdir.

Bu sene buhran yaratmak için :

Bilindiği üzere orman kanununun koyduğu hükümler dolayısıyla geçen sene kâfi miktarda odun katıyatı yapılmamış, odun satışı azalmış ve buna mukabil kok kömürüne olan ihtiyaç, yerli fabrikaların istihsal kabiliyetinin üstüne çıkmıştır. Bu yüzden geçen sene 20 bin ton kadar hariçten kömür getirmek mecburiyeti baş göstermişti.

Geçen sene ağustosun sonuna da Sömikok fabrikasının 35.000 ton kadar kömür stoku vardı. Halbuki bu sene, aynı ay sonunda 7.000 tondan fazla olacağı anlaşılmıştır. Bunun hariçinde geçen seneden bu seneye devredilmiş tüccar elinde takriben 14 bin ton ecnebi ve 20 bin ton kadar da yerli kömür bulunduğu tahmin edilmektedir.

Buna Sömikok fabrikasının bir senelik istihsalâtı olan 55 bin tonu da ilâve edecek olursak önümüzdeki kış başlangıcından gelecek sene kış başlangıcına kadar gazhanelerin kok istihsalı olan 30 bin tonla beraber 126 bin ton kok kömürü ihtihlâki karşılamak üzere memlekette mevcut bulunacaktır.

Bu seneki ihtiyaç 180,000 bin ton !

Buna mukabil yapılan hesaplara ve sarfedilen kömürün de 140 bin tona baliğ olmasına göre bu seneki ihtiyacın 180 bin tondan aşağı düşmeyeceği anlaşılmaktadır. Mevcutla bu ihtiyaç arasındaki fark 55 bin tondur. Memlekette kömür darlığına mahal bırakmamak için hükümet bu sene erkenden tedbir almak lüzumunu duymuş ve bahsettiğimiz kanun lâyihasını da bu maksatla hazırlamıştır.

İthaline zaruret görülen bu 55 bin ton kok kömürü bu günkü gümrük resmi ile getirildiği takdirde ve bir tonunun İstanbul sif fiyatı da 15 - 16 lira bulunduğuna göre İstanbuldaki depo satış fiyatı ton başına 30 lirayı bulmaktadır. Halbuki yerli kömürün tonu İstanbul'da bu gün 21 liraya satılmaktadır. Arada, dışardan getirilecek olan kömür aleyhine 9 lira gibi büyük bir fark vardır.

Hükümet bu farkın daha mutedil bir hadde inmesinde zaruret görmüş ve bir ton yabancı kömürün en çok 25 liraya satılabilmesini temin için gümrük resminin indirilmesini muvafık bulmuştur. Bu gün meri bu-

lunan gümrük kanunu kömürün bir tonundan 7,5 lira resim alınmasını amirdir.

Eğer bu resim 2 liraya indirilecek olursa o zaman hariçten getirilecek kömürün bir tonu 25 liraya kadar satışa çıkarılabilecektir. Zaten bunda kömürün tonundan alınan 7,5 lira resmin 2 liraya indirilmesi maksadıyla İcra vekillerinin vermiş olduğu kararın tasdiki için hazırlanmıştır.

Cif İstanbul fiyatı 16 lira olan bir ton yabancı kömürün müstehlik eline varıncıya kadar gördüğü zamlar gümrük resminden başka oktrova, Dizbarko ve rihtim ücretleriyle 19.36 lirayı bulmaktadır. Bundan sonra da fiyata muamele vergisi, gömrük muamelesi ve masrafı tahliye, depo ve sair masraf, finansman, boşaltma masraflarını ilâve etmek icap etmektedir. bir ton başına 1 lirada kâr ilâve edilecek olursa bir ton kömür tam 25 lirayı bulmaktadır.

Hükümetin böyle kış başlangıcından itibaren ay elvel almış olduğu kararlar bu sene memlekette yakacak buhranının önüne geçilmiş bulunmaktadır.

Diyanet işleri teşkilât kanununun

Bazı maddeleri değiştiriliyor

Müftülerin maaşları arttırıldı

Diyanet işlerinin vazife ve teşkilatını tayin eden kanunun iki maddesinin değiştirilmesi hakkında hazırlanmış olan kanun meclisinin umumî heyet ruznamesine alınmıştır. Bu lâyiha ile eski kanunun birinci ve üçüncü maddelerine yeni hükümler ilâve edilmekte ve mevcut teşkilât, görülen lüzum ve ihtiyaç nitpeinde genişletilmektedir.

Diyanet işleri reisliği merkez teşkilâtının bugünkü kadrosu, kazalara kadar genişleyen işlerin çok mühim ve mesuliyetli olan din işlerini tedvire müsait görülmemiş ve bir reis muavinliği ihdas edilmiştir.

Sonra, diyanet işleri reisliğinin bugüne kadar Türk dilinde çıkarmış olduğu 20 kadar eser vardır. Bu neşriyat işleriyle de beş kişiden mürekkep ilmi müşavere heyeti meşgul olmaktadır. Reisliğin ilmi vazifesinin bu müşavere heyetinde toplanmış olması göz önüne getirilerek müşavirlerin maaşları 80 liradan 90 liraya çıkarılmıştır. İdarî işlerde, halen z. it işleri ve yazı işleri müdürlükleri tarafından görülmektedir.

İki maddeyi değiştiren lâyiha bu müdürlüklerde de maaşı bir miktar yükselmiş ve bir kâtiplik ilâve etmiştir. Muamelât ve sicil kalemlerinde de işlerin mevcut kadro ile yürütülmesi güçlüğü nazarı dikkate alınmış, bu işlerde çalıştırılan memurların maaş kadroları varifelerinin ehemmiyetiyle mütebasip bir dereceye yükseltilmiştir.

Kadroya ayrıca ve muvakkit

namı ile idhal olunan memurların göreceği iş ve ithal sebebi de mucip sebepler lâyihasında şöyle izah edilmektedir.

"Sırf ticaret maksadıyla ve geliş güzel bastırılmakta olan takvimlerde vakitlerin ve bayram günlerinin birbirine karıştırıldığı ve hiç birinin diğerine uymadığı görülerek bunun islahı için rasatane direktörlüğü ile yapılan muhabere neticesinde diyanet işleri reisliğine her sene yalnız İstanbul için değil, bütün memlekete şamil olmak üzere muayyen vakitleri, bayram günlerini ve aybaşlarını gösterir dürüst bir takvim çıkarılmasına ve bunun için de heyet ilminden yüksek mezuniyet imtihanı vermiş birinin muvakkit namıyla vazifedar edilmesine lüzum hasıl olmuş ve kadroya ilâve edilmiştir.

Diyanet işleri reisliğinin taşradaki teşkilâtı da düşünölmüş ve bunların maaş vaziyetlerine müteallik hükümler ilâve edilmiştir. Mucip esbablar lâyihasında bu husus şöyle ifade edilmektedir.

"Taşra memurları meyanında teadül kanununun 19 uncu derecesinde onar lira maaşlı 277 adet müftü olup bunların bir çoğu en az yirmi yıldan fazla bir zamandanberi bu maaşla çalışmaktadır. Bunların içinde 25, 30 ve hattâ 40 senedenberi hiç fasılasız müftülük yapanlar pek çoktur. Meslekî iktidar ve ehliyetlere, rejim ve vazifeye sadakat ve bağlılıkları salim olan ve aldıkları cüzi maaşla aile geçindirmek ve ayrıca çocuklarını okutmak gibi vatanî ve millî vazifelerini yapmak zaruretinde bulunan bu müftülerin maaşları da birer miktar yükseltilmiştir."

Bütçe encümeninin, bazı ufak tefek değişiklikler yaparak tesbit ettiği cetvele göre bugün Türkiye'de mevcut müftüler sekiz sınıf olarak kabul edilmiş bulunmaktadır. Bunlardan ikisi 70 şer lira maaşlı birinci, 2 si 55 şer lira ile ikinci, 3 ü 40 lira ile üçüncü, 16 sı 35 şer lira ile dördüncü, 25 i 30 ar lira ile beşinci, 35 i 25 şer lira ile altıncı 40 i 20 şer lira ile yedinci ve 285 i 14 er lira ile sekizinci sınıftadırlar. Bu suretle Türkiye'de müftülerin sayısı 408 e çıkarılmış bulunmaktadır.

Abone şeraiti

Yıllığı her yer için 6 lira.
Altı aylığı 3 liradır.
İdare yeri: Aydın'da C. H. P. Basımevi.

gazeteye ait yazılar için yazı işleri müdürlüğüne, ilanlar için idare müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

HAVACI OLMAK İSTİYEN ORTAOKUL MEZUNLARINA

1 — Genel kurmay başkanlığının tensipleriyle Türkkuşu genel direktörlüğünün emri altında bu yıl açılacak (Hava Gedikli hazırlama yuvası)na orta okul mezunları alınacaktır.

2 — Hava gedikli hazırlama yuvasına girmek isteyenler de aranacak belli başlı şartlar aşağıda gösterilmiştir.

A — Türk olmak, anası ve babası Türk ve Türk soyundan olmak.

B — Bekâr olmak ve yaşı en az 16, en çok 18 olmak.

C — Sağlık durumu uçuculuğa elverişli olmak.

D — İyi hal sahibi bulunmak.

E — Ana ve babanın, yoksa velisinin rızasını tesbit eden adresli vesika göstermek.

F — Hava gedikli hazırlama yuvasını ve hava okullarını bitirdikten sonra hava birliklerinde 12 yıl gedikli erbaş olarak vazife görmeği taahhüt etmek (bu taahhüt gedikli hazırlama yuvasına geldikten sonra ve hava sağlık heyetince yapılacak katı muayene iyi netice verdikten sonra masrafı türkkuşunca ödenmek suretiyle yapılacaktır.

3 — Gedikli olmadan evvel ve olduktan sonra alınacak aylık ve tayyareci zamlarının miktarıyla diğer esas ve şartlar hakkında daha fazla malûmat almak isteyenler Orta okul, Lise ve Kültür direktörlerine, askerlik şubeleri başkanlarına, türk hava kurumu ile türkkuşu şubelerine gönderilen matbu broşürleri görebilirler.

4 — Kayıt muamelesine 30 haziranda son verilecektir. Lâzımgelen şartları haiz olduğu görülen gençler temmuz ayı içinde Ankarada türkkuşuna sevkedilecektir.

5 — Hava gedikli hazırlama yuvasına girmek isteyen Ortaokul mezunları kaydedilmek üzere Tür Hava kurumu şubelerine müracaat etmelidirler.

RADYO

PAZAR 25/6/939

ANKARA RADYOSU
DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs. 120 Kw.
T. A. Q. 19,74 m. 15195
Kcs. 20 Kw.

T. A. P. 31,70 m. 9465 Kcs.
12.30 Program.

12.35 Türk müziği (Klasik program)

İdare eden : Mesut Cemil
Küme ses ve saz heyeti

13.00 Memleket saat ayarı
ajans ve meteoroloji haberleri.

13.15 Müzik (Küçük orkestra
Şef Necip Aşkın)

1 — Ludwig Sied - Sevgilim
(Intermezzo)

2 — Berger - Manon (vals
boston)

3 — Hans Schneider - Meşhur
röfrenlerden (potpuri)

4 — Paul Holzner - Saksonya
köylü dansları

5 — Niemann - Zenci dansı

6 — Bruno Hartmann - parlak
güneş ışığında dans (Entermezzo)

14.15-14.30 Müzik (melodiler
Pl.)

18.30 Program

18.35 Müzik (şen oda müziği
İbrahim Özgür ve ateş böcekleri)

19.00 Çocuk saati

19.25 Türk müziği (ince saz
faslı)

20.00 Memleket saat ayarı,
ajans ve meteoroloji haberleri

20.10 Neşeli plaklar - R.

20.15 Türk müziği

1 — Hicaz peşrevi.

2 — Hafız Yusuf - Hicaz
şarkı - Sevdâyı ruhun aşkeline

3 — Arif bey - hicaz şarkı
Benim halim fırınkına.

4 — Kemeççe taksimi.

5 — Bimen Şen - hicaz şarkı -
Yıllar ne çabuk geçti.

6 — Hicaz şarkı - gülşeni
hüsnüne,

7 — Hicaz saz semaisi

8 — Artaki - kürdili hicaz-
kâr şarkı - Yetmezmi teken-
mezmi.

9 — Faize - Nikriz şarkı -
gönül ne için ateşlere yansın.

10 — Nevres bey - muhayyer
şarkı - Gün kavuştu.

21.00 Konuşma.

21.15 Müzik (Violo solo - Ze
ki Berküren tarafından : Fr;
Schubert - Aspeggione sonate)

21.35 Müzik (Neşeli müzik
- Pl.)

21.50 Anadolu ajansı (Şpor
servisi).

22.00 Müzik (Cazhand - Pl.)

22.45-23 Son ajans haberleri
ve yarınki program.

PAZARTESİ 26/6/39

12.30 Program.

12.35 Türk müziği - Pl.

13.00 Memleket saat ayarı,
ajans ve meteoroloji haberleri.

13.15 14 Müzik (Karışık
program - Pl.)

19.00 Program.

19.05 Müzik (Bir uvertür -
Pl.)

19.15 Türk müziği (Fasil he-
yeti)

20.00 Memleket saat ayarı,
ajans ve meteoroloji haberleri.

20.15 Konuşma (Doktorun
saati)

20.30 Türk müziği (Kadın

BİSMARK

VE

Alman İmparatorluğunun Kuruluşu

Yazan : Jamesi Wycliffe Headlam

Terçeme eden : M. Nedim Müren

— 52 —

Müteakip üç ayı Herrenhause içtimalarına iştirak ederek geçirdi ve reyini, biç konuşmaksızın, hükümetin almış olduğu tedbirlere verdi. Dahili işlerde ittihaz etmiş oldukları siyaseti kabul etmemekle beraber devletin bir hizmetkârı olması itibarile hükümeti tutmayı bir vazife olarak telâkki ediyordu. Bu sıralar da hemen hemen yalnız kalmıştı. İtalyan meselesi üstündeki fikirleri eski arkadaşlarıyla tam bir bozuşma tevhit etmişti.

Harbin neticelendiği günden itibaren İngiltere de olduğu gibi Almanya da efkârı umumiye değişmiş bulunuyordu. Kavurun muvaffakiyeti onu taklit arzusu uyandırmıştı.

Milli hissiyata kuvvetli bir bız verilmiş ve Prusya rehberliğ altında müttehit bir Almanya davasını ilerletmek maksadıyla "Milli vahdet" isimli bir cemiyet tesis olunmuştu. Yeni İtalyan kırallığı tanımak meselesi ehemmiyet kesbetmekteydi. Bütün liberal parti buna fazla ehemmiyet veriyordu. Mamafî naip prens, perenslerin tahtlarından zorla tardedilmelerini kabul ettiği zannı verecek her hangi bir hareket yapmaktan çekiniyordu. Memlekette milli ve liberal hisler büyüdüğü monarşik prensiplerinin kuvvetlendiği görülüyordu. Bismarckın ileri sürdüğü malûm olan Fransız ittifakı hakkındaki fikirler gazetelere geçmiş ve mübalâgalandırılmıştır. Onun Piyemotenin yapmış olduğu gibi Prusyanın Fransa ile birleşerek ve Renin sol sahilini Fransaya terkerek küçük devletleri ilhak için Napolyonun yardımını elde etmeği istediği sözüne dikkat edecek bir çok düşmanları vardır. Bu sıralarda yazdığı mektuplarda daima bu ithamların doğru olmadığını ileri sürmüştü.

" Ben bir belâya uğrayacak bile olsam, bu belâ hiç olmazsa Fransız olmayacaktır. Beni bir Bonapartçı olarak değil sadece muhteris bir Prusyalı olarak tekkî ediniz " diye yazıyordu. Gerlach son mektubunu bu tarihlerde yazmıştı. En son olarak Nisan nihayetlerinde bulunmuşlar ve Gerlach ayrıldıktan sonra, fikirlerini bir mektupla protesto etmişti :

" Sizinle yazdığım konuşmadan sonra, Avusturyaya karşı göstermiş olduğunuz şiddetle, kanun ve ihtilâl lehine takındığınız basit tavır bizi hassaten müteessir etmiştir. Size göre Fransa ve Piyemonte ile bir ittifak mümkündür; bu öyle bir düşüncedir ki, aziz Bismarck, bana çok uzak bulunuyor ve sizden de çok uzak olması lâzımdır. Bana göre Louis Napolyon amcasından daha ziyade ihtilâlin bir tecessüsüdür ve Kavurda Mongellas gibi bir nazırdır. Mukaddes ittifak prensiplerini inkâr edemezsiniz ve inkâr etmemelisiniz. Bu prensipler Otoritenin Allahtan gelmesi ve hükümdarların memleketi Allahın tayin etmiş olduğu birer hizmetçi gibi idare etmelerinden başka bir şey değildir..

Bismarck, ertesini gün bu mektuba cevap verdi.

" Ben sizden başka zamanların çocuğuyum. Hiç kimse gençlik devirlerinin tesirlerinde kurtulamaz. Sizin içinizden muzaffer bonapart nefretini silmek mümkün değildir.

Siz ona ihtilâlin tecessüsü diyorsunuz ve eğer bundan daha fena bir isim bilmiş olsaydınız ona yermekten çekinmiyecektiniz. 21 yaşından 32 yaşına kadar bu memlekette yaşadım, buna rağmen geri dönmek iştiahtından asla kurtulamıyacağım. Ben siyasete kalbimin yarısıyla bağlıyım. "

— Sonu var —

Çekoslovakya'daki ALMAN TAZYİKİ NE GİBİ AKİSLER DOĞURABİLİR

Yazan : Pierre Dominique

Almanya, 1938 eylül ve teşrinievlerinde partiyi kazandı ve almanlarla meskün olan Südet memleketini ilhak etti. Çekoslovakya cümhuriyetinin geriye kalan kısımlarını öyle bir şekilde sıkıştırdı ki zavallı cumhuriyet hem iktisaden, hem de siyaseten Almanya'ya tâbi olsun !

Kış mevsimi devamınca almanların Karpas tepelerine, Macaristan ovalarına hâkim olmalarına muhakkak nazariyle bakıldı. Kelimenin maddî manasıyla, Çekoslovakya almanların avucunda idi.

Harçin kapılarındaki nöbetçiler hariç, almanlar her şeye sahipti. Bir gün Hitler, Slovakya muhtariyet devleti reisi Tizonun entrikasına istinat ederek Haşa ile hariciye nazırını Berlin'e davet etti. Bu efendilere bir kâğıt imzalandı. Bu kâğıtla Bohemya ve Moravyada alman himayesi tesis edilmesi isteniyordu.

Ertesi gün Hitler Pragda idi. Zafer ! Hitler nihayet, muzaffer çizmeleriyle Mazarik ve Beneşin üzerinde yürüdüğü hahların üstünde yürüyor, onların yediği kaplarda yemek yiyor, onların kullandıkları yorganlar ve çarşafı içinde yatıyordu. Kırk bin çekoslovak lejyonerinden tek gözlü müteakit kahraman Siroreyi, memleketin gırtlığını sık sık Hitlerin elini sıkarken gördük !

Gestapo evlerin ve vicdanların bütün kapılarına yerleşirken, alman askerleri Prag cadelerinde geçit resmi yapıyordu.

Fakat görülecek daha kötü şeyler vardı. Almanlar başladılar memleketi müstemleke muamelesi yapmağa. Hiç bir yardım yapılmıyordu; almanların fikrince, fransızlar, ingilizler, lehliler, ruslar, türklar, romenler, yugoslavlar ilb., bu güzel manzarayı temaşa ediyorlardı. Bugün çeklerin başına gelen, yarın bütün mağlûpların başına gelecekti.

Almanlar, 1917 deki düşüncesizliği 1939 da da yeniliyorlardı. Yalnız ellerinde olan bir memleketi işgal ve ilhak siyaseti hatasına düşüyorlar, fakat aynı zamanda Haşa ve Siroviye dayanacakları, çekleri celbetmek ümidiyle onlara insaniyet dahilinde muamele yapacakları yerde, onları tazyik ediyor, bütün gün çiğniyorlardı. İntransigeant gazetesinde Touvenin'in imzası ile çıkan bir yazıda şu satırları okudum :

" Prag sokaklarında, Gestapo polisleri gelip geçenleri, soyamak için mütemediyen tevkif ediyorlar. Epey zamandır sanayi mahfillerinde yeni bir tâbiye meydana çıktı. Fabrikaları kapatıyorlar. Bütün işçileri Almanya'ya gönderiyorlar; biraz sonra bu fabrikalar tekrar açılıyor, fakat bu sefer alman işçileri

kullanılıyor. Almanya'ya 32 bin slovak ziraat aemelesi nakledilmiştir. Keza Almanya dahiline 120.000 çek aemelesi sevkedilecektir. Bunlardan 50 bini daha şimdiden gönderilmiştir. Alman hükümeti, mahsuller kalkmazdan evel yedi bin vagon yulaf, üç bin vagon arpa, sekiz bin vagon buğday çıkarması için Çekoslovakya'ya emir vermiştir. Ayrıca 23 bin vagon mahsul, daha evelden alman otitelerine teslim edilmiş bulunuyor.

Nihayet, bizzat çek hükümeti âzaları da teharrî edilmektedir. Bugün tecemmü kamplarında on binlerce çek ve slovak vardır. Sokol idarecileri asılmıştır..

Ben daha iyilerine geçiyorum: Kladno (Bir alman jandarması öldüren şehir) hâdisesinden sonra, âdeta muhasara edilmiştir. 150 kişi tevkif edilmiştir. Açık pencerelere ateş açılmış, şehre 500.000 kuron haraç kesilmiş, cenaze alayının önünde şapkasını çıkarmayanlar dövülmüştür. Kladno 20.000 kişilik bir kasababır. Burada nihayet 500 alman ya vardır, ya yoktur.

Almanya, Alsas - Lorenden ders almamış olacak. Alman kralı Vilhelm bir zamanlar Fransa ile muahede yaparak Fransanın bir karış toprağına dokunmayacağına söz verdi. Fakat sözünü ne 1870 te, ne 1880 de ve ne de 1900 de tuttu. Umumi harbe kadar alsaslıları taziyik altında inetti. Fakat Alsas - Lorenlileri cermenleştiremediği gibi, leh çocuklarını muallimleriyle bu kadar sıkıştırdığı halde onları da almanlaştırmağa muvaffak olamamıştır.

1939 muvaffakiyetsizliği, 1914 ten evelki muvaffakiyetsizlikten iki kat fazladır; Almanya Çekoslovakya'yı almanlaştıramıyacaktır.

Çekoslovakya'yı almanlaştıramıyacağı gibi, tuttuğu usullerle bütün milletleri korkutacaktır. Slavlığı ayaklandırarak, İtalyayı bozacaktır. Çünkü İtalyanlar,

İki ziyaretin akisleri

Baştarafı 1 inci sayfa

Fakat Gafenko ziyareti mü-nasebetiyle yazılanlar hayal sukutunun ifadesi ise, Abdülfettah Yahya paşanın ziyareti vesilesile ileri sürülen fikirleri şüphesiz bariz bir şaşkınlığın eseridir. Anadolu ajansının verdiği bir habere göre, nazi gazeteleri, bunda Türkiyenin arap memleketleri üzerinde emperyalizm emellerini sezmekte ve bu memleketleri tehlikeye karşı teyakkuza davet etmekte idirler İmparatorluk zamanında Türklerin arap müslüman âlemi üzerinde hakimiyet kurmalarına en çok taraftar olan Almanya idi. Çünkü Almanya bu nüfuzu kendi politikası namına istismar etmeği düşünüyordu. Fakat büyük harp bu politikanın iflâsını ilân etmiştir. Türk mukadderatının idaresi, macera arkasında koşan adamların ellerinden çıkıp da realist ve ileriye gören devlet adamlarının ellerine intikal edeli vaziyet tamamen değişmiştir. Biz kendi istiklâlimize ne kadar kıymet veriyorsak cenupta ki arap kardeşlerimizin istiklâllerine de o derece ehemmiyet vermekteyiz. Kemalizm, Türk milleti için bir hak olarak istediği şeyi başka milletlerden esirgemez. Bizim şiarımız şudur Bir karış arap toprağına gözümüz yoktur. Ve bunu araplar da biliyorlar. Bu vaziyette alman matbuatının emperyalizm isnatları arapları korkutamaz. Belki güldürür, Belki yakın şarkta bir emperyalizm tehlikesi vardır. Fakat, bu Türk emperyalizmi değil, başka emperyalizmdir. Ve Türkiyenin bu bahisteki rolü, bunun inkişafını önlemek için alman tedbirlere yardımcı olmaktan ibarettir.

A. Ş. ESMEER

bu zamanlar bugünkü Çekoslovakların gördüğü muameleyi görmüşlerdir.

Eğer Almanya, bu güzel raksiyonları böyle inkişaf ettirecek olursa, kin ve garaz duvarları ardında dünyada yalnız kalacaktır.

La Represion

Dünkü Atletizm müsabakaları

Baş tarafı birinci sahifede

Muğla ekibinden iştirak eden iki atletten birisi müsabakayı yarı yerde terketti, diğeri de favul yaptığı için derece alamadı.

Gülle atma: Birincilik Aydından Bakide ikincilik yine Aydından Zihnide kaldı.

400 metre sürat koşusunun Birinciliğini Aydından İbrahim Barbaros yeni bir bölge rakoru yaparak kazandı. İkincilik yine aydından Fatihde kaldı.

Yüksek atlama: Bu müsabakaya iştirak eden atletlerden Aydın bölgesinden Kemal 1,55 metre atlayarak birinci, yine Aydından Nevzat 1,50 atlayarak ikinci, Muğladan Sezai 1,45 atlayarak üçüncü ve yine Muğladan Acar Kutlu 1,35 ile dördüncü oldular.

Günü son müsabakası 400+200+100 İsveç bayrak koşusu idi. Bu müsabakaya iki bölge dörder koşucudan mürekkep birer takım koymuştu.

Neticede birincilik, Nevzat, İbrahim Fatih ve Zihniden mürekkep olan Aydın takımında kaldı. Bu suretle bugünün programı tamamlandı.

Yarın da programın geri kalan müsabakaları yapılacaktır.

Bu müsabakalardan sonra alınan teknik dereceleri mukayeseli bir şekilde gelecek sayımızda yazacağız.

Yalnız şu kadarını söyleyelim ki Aydın ekibi dün çalışmış bir takım manzarası gösteriyordu. Atletlerimizi ve kendilerini çalıştıran öğretmenleri Mustafa İberî tebrik ve takdir ederiz.

- küme ses ve saz heyeti)
- 1 — Hicazkâr peşrevi.
 - 2 — Sadullah ağa - Hicazkâr şarkı - Hıramet gülşene.
 - 3 — Hicazkâr şarkı - Mani oluyor halimi takrيره.
 - 4 — Şevki bey — Hicazkâr şarkı - Gönlümü ducar eden bu hale hep.
 - 5 — Keman taksimi.
 - 6 — Rahmi bey - Hisar şarkı - Bir nevcivansın.
 - 7 — Hisar puselik şarkı - Küçük suda gördüm seni.
 - 8 — Lâtif ağa - Hicazkâr şarkı - Gönlümü bir t'flü dilbaz.
 - 9 — Hicazkâr saz semaisi.
- 21.10 Millî musikilere dair ikinci konuşma - Romen musikişi : Halil Bedi.
- 21.25 Neşeli plaklar - R.

21.30 Müzik (Opera aryaları - Pl.)

22.00 Müzik (Küçük orkestra Şef : Necip Aşkın)

1 — Rudolf Nutzlader - Haydi bana bir hava daha çal.

2 — Beethoven - İskoçya havaları.

3 — Karl Föderl - Viyana şarkısı.

4 — Felix Glessmer - Sabah selam (Fantezi)

5 — J. Strauss - Mavi tuna valsı.

6 — Pepi Müller - Lapaloma şarkısı üzerine fantezi.

7 — İtalo Azzoni - Sabah şarkısı.

23.00 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât kambiyo - nukut borsası (fiyat)

23.20 Müzik (Cazband - Pl.)

23.55 24 Yarınki program.

Bir alazımıza**İstiklâl madalyası verildi**

Kayseri 24 — Kayseride bulunan piyade alay sancağına İstiklâl madalyası taliki askeri, mülki erkân ve binlerce halkın iştirâkile yapılmıştır. a.a.

İzmi Belediyesi bir şehircilik mütehasısı çağırtdı

İzmir 24 — İzmir belediyesi şehrin müstakbel imar plânını tanzim etmek için bir fransız şehircilik mütehasısı çağırtdı ve temasta bulunmuştur. Mütehasısının teklifleri tetkik olunmuş va mukabil tekliflerde bulunulmuştur. a.a.

Aydın Tapu Sicil muhafızlığınan :

Pınardere köyünün kar kuyusu mevkiinde tarafları doğusu Çineli Ahmed ve Halil oğlu Ali Karaiken batısı Mazhar Moral ve Budak Haticesi kuzeyi Hüseyin kömürçü güneyi Ahmed oğlu İbrahim ile çevrili 9190 M2 miktarındaki tarla gölcük köyünden derviş oğlu İsmailin ceddinden intikal suretile 25,30 yıl kadar tasarrufunda iken 328 yılında Hüseyin oğlu Mehmed Gümüşe haricen sattığını ve o tarihten beri nizasız ve fasilasız Mehmed Gümüşün tasarrufunda olduğu köyünden getirdiği ilmühaber mündericatından anlaşılmıştır.

İlan tarihinden 11 inci günü mahalline tahkiki için memur yollanacaktır. Bu yerde bir hak mülkiyet iddiasında olanlar var sa o gün mahallinde bulunacak olan memura ve yahut 1337 fiş savisiyle muhafızlığımıza müracaatı bildikilir. (62)

6 Ay**Vade ile elbise****Yaptırmak istseniz kadın ve erkek terzisi Muzaffer Eraydına koşunuz**

Terzihanemde Sümerbank yerli mallarının hemen en emsalsiz kumaşlarıyla ve 6 ay vade ile bilûmum memurlarımıza elbise yapılmaktadır.

En mutenâ biçki dikişle ve en özenişli provalarla müşterilerimizi memnun etmek ısrarındayım.

Memurlarımızın bu fırsattan istifadeye koşacaklarını umarım.

Kadın ve erkek terzihanesi
Muzaffer Eraydın
Demiryolu caddesi: Aydın

İlan**Aydın Vakıflar Müdürlüğünden :**

Aydının Hasan efendi mahallesinde (Emin zade hacı Hasan) vakfından Gazi bolvarında 11 inci sokakta 336 ada 66 pafta 10 parsel numaralı 180,50 metre murabbaı hane arsasının mülkiyeti açık artırma suretile satılacaktır. İhalesi 28/6/939 çarşamba günü saat 10 da Aydın Vakıflar idaresinde yapılacaktır. İhale bedeli peşindir beher metre murabbamın muhammen bedeli bir liradır. Talipler yüzde 7 buçuk pey akçesile yevmi mezkurda Vakıflar idaresine müracaatları.

18 22 24 27 (50)

Aydın Belediye reisliğinden ;

1 — 500 adet 57, 150 adet 79 ve 25 adet 200 vatlık ampul satın alınacaktır.

2 — Mecmuunun muhammen kıymeti 429 buçuk liradır.

3 — Ampuller Osram, Tung-ram, Philips marka olacaktır.

4 — Şartnameyi okumak isteyenlerin her gün yazı işleri müdürlüğüne, açık eksiltmeye iştirâk etmek isteyenlerin 32 lira 22 kuruş muvakkat teminat makbuzlarıyla birlikte 26/6/939 Pazartesi günü saat 11 de belediye daimi encümine müracaatları ilân olunur.

(18) 10 15 20 25

İmtiyaz sahibi ve Umumî Neşriyat
Müdürlü : Etem Mendres
Başlıdığı yer
C H P Basımevi

İlan**Aydın Su işleri Dördüncü şube müdürlüğünden**

A — Eksiltme konulan iş : Horsunlu — Nazilli sulama kanalının 23+400 — 26+400 kilometreleri arasındaki sınaî imalât noksanlarının itması olup bedeli keşfi (22039) lira 66 kuruştur.

B — Eksiltme kapalı zarf usuliledir.

C — Eksiltme günü 10 temuz 939 tarihine tesadüf eden Pazartesi saat 16,30 ta Aydın su işleri dördüncü şube müdürlüğünde yapılacaktır.

D — İstekliler şartname, proje ve merbutatını Aydın su işleri müdüriyetinde görebilirler.

E — Eksiltme girebilmek için isteklilerin 2490 No. lu kanun hükümlerine göre (1652) lira 97 buruşluk muvakkat teminat vermeleri ve ihaleden 8 gün evvel ehliyet vesikası almak üzere Aydın vilâyetine müracaat

ilân**Bozdoğan T. K. Kooperatifi :**

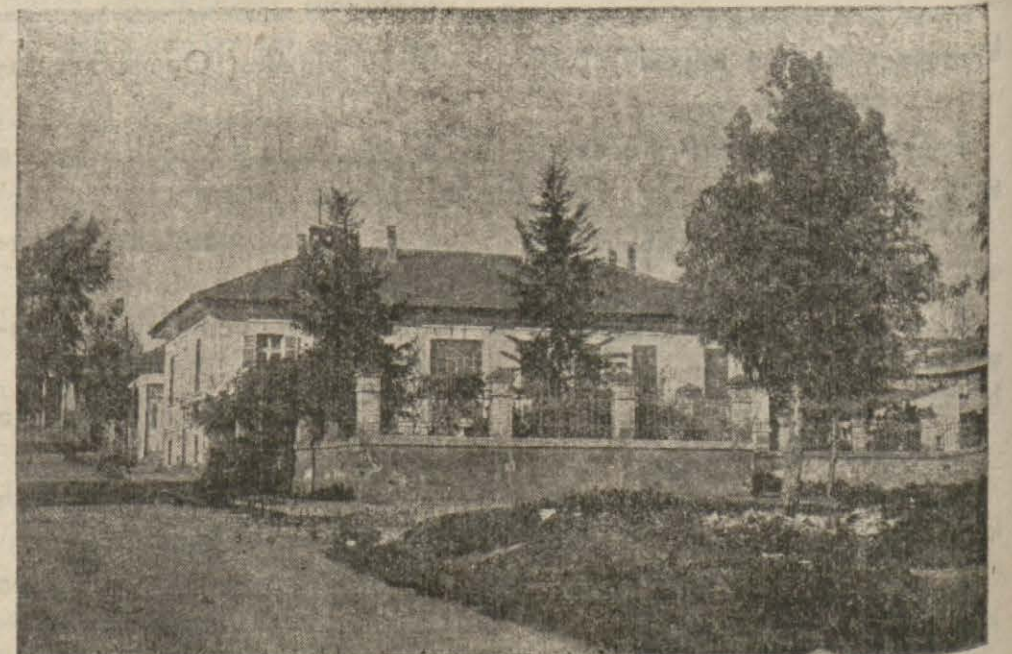
Mıntakamızdaki 226 İnebolu ve 665 Haydere kooperatiflerinin kooperatifimizle birleşme hakkında verdikleri karara mukabil kooperatifimizin Mart 939 Nomal Umumi Müdürlüğünce tastik Ticaret Vekâletince tasvip edildiğinden infisah eden yukarıda isimleri yazılı kooperatiflerin tasfiyesine başlanıldığı (Ticaret Kanununun 445 ci maddesi ile statüsüne 72 inci ve 74 üncü maddelerinin fıkraî mahsusalarına tevfikân) ilân olunur. (30) 13 19 25

etmeleri şarttır.

F — Teklif mektuplarının eksiltme gününde tesbit edilen saatın bir saat evvel su işleri dördüncü şube müdürlüğünde teşekkül etmiş olan komisyona verilmiş olması lâzımdır. (35) 17 23 28 4

HALKEVİ**Bakım Evi Muayene Saatleri**

Muayene günü	Saat	Doktor arkadaşımızın adı
Pazartesi	3 — 4	Operatör Medeni Boyer
Salı	4 — 5	Doktor Fuat Bayraktar (Cilt hastalıkları mutahassısı)
Çarşamba	2 — 3	Operatör Nuri Erkan
"	3 — 4	Doktor Şevket Gözaçan (Göz hastalıkları mutahassısı)
Perşembe	4 — 5	Doktor Muhsin (İç hastalıkları mutahassısı)
"	5 — 6	Doktor Şevket Kırbaç (İntani hastalıklar mutahassısı)
Cuma	4 — 5	Doktor Münif Erman (Kadın hastalıkları mutahassısı)
Cumartesi	2 — 3	Doktor Nafiz Yazgan
"	3 — 4	Doktor Halil Gözaydın

Sağlık Yurdu açıldı

Aydın'da Hasan efendi mahallesinde sağlık yurdu, şimdilik cerrahi kadın hastalıkları ve rontken servisleri ikmal edilerek açılmış. Hasta kabulüne başlamıştır.

Yurtda birinci sınıf mütehasıs doktorlarımız tarafından her türlü erkek kadın ameliyatları ve rontken muayeneleri yapılmakta ve tedavileri fennin son kabul ettiği tıbbi esaslar ve elerkaîd dairesinde takip edilmektedir.

3 Numaralı Köy Defterleri hazırlandı

Vilâyet köycülük bürosunun verdiği son formül üzerine 600 sahife en iyi cins kâğıttan ve bez kaplı sağlam ciltli 3 numaralı defterlerin de hazırlandığını sayın müşterilerimize arz ederiz.

ŞOFÖR

Ehliyet vesikaları iyi teclit edilmiş olarak tab edilmiştir

Fiyatı **25** Kuruştur.

Okul talebelerine

Basımevimizde Okul talebeleri için hüviyet kartları hazırlanmıştır

Tanesi **5** Kuruştur

Toptan alan okullara tenzilât yapılır

C. H. P. Basımevi